

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

20 februari 2003

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0047/2003

VERSLAG

over de jaarlijkse beoordeling van de uitvoering van de stabiliteits- en
convergentieprogramma's
(2002/2288(INI))

Economische en Monetaire Commissie

Rapporteur: Bruno Trentin

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPRESOLUTIE	5
TOELICHTING	10

PROCEDUREVERLOOP

Op 13 februari 2003 deelde de Voorzitter van het Parlement mede dat de Economische en Monetaire Commissie toestemming was verleend tot opstelling van een initiatiefverslag, overeenkomstig artikel 163 van het Reglement, over de jaarlijkse beoordeling van de uitvoering van de stabiliteits- en convergentieprogramma's.

De Economische en Monetaire Commissie benoemde reeds op haar vergadering van 27 november 2002 Bruno Trentin tot rapporteur.

De commissie behandelde het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 20 januari, 28 januari en 18 en 19 februari 2003.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 35 stemmen voor en 5 tegen haar goedkeuring aan de ontwerpresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Christa Randzio-Plath (voorzitter), José Manuel García-Margallo y Marfil, Philippe A.R. Herzog en John Purvis (ondervoorzitters), Bruno Trentin (rapporteur), Richard A. Balfe (verving Brice Hortefeux), Pervenche Berès, Hans Blokland, Armonia Bordes, Renato Brunetta, Hans Udo Bullmann, Bert Doorn (verving Generoso Andria), Harald Ettl (verving Giorgos Katiforis), Jonathan Evans, Hélène Flautre (verving Alain Lipietz overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Ingo Friedrich, Carles-Alfred Gasòliba i Böhm, Robert Goebbels, Lisbeth Grönfeldt Bergman, Mary Honeyball, Christopher Huhne, Othmar Karas, Piia-Noora Kauppi, Christoph Werner Konrad, Wilfried Kuckelkorn (verving Helena Torres Marques), Jean Lambert (verving Miquel Mayol i Raynal overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Werner Langen (verving Ioannis Marinou), Astrid Lulling, Thomas Mann (verving Mónica Ridruejo), David W. Martin, Hans-Peter Mayer, Fernando Pérez Royo, Mikko Pesälä (verving Karin Riis-Jørgensen), Alexander Radwan, Bernhard Rapkay, Herman Schmid (verving Ioannis Patakis), Olle Schmidt, Peter William Skinner, Ieke van den Burg (verving een te benoemen lid) en Theresa Villiers.

Het verslag werd ingediend op 20 februari 2003.

ONTWERPRESOLUTIE

Resolutie van het Europees Parlement over de jaarlijkse beoordeling van de uitvoering van de stabiliteits- en convergentieprogramma's

Het Europees Parlement,

- gezien het verslag van de Commissie over de tenuitvoerlegging van de globale richtsnoeren voor het economisch beleid 2002 (COM(2003) 4),
 - gezien het eindverslag van 20 januari 2003 dat door het TEPSA-panel van deskundigen is voorgelegd aan de Economische en Monetaire Commissie inzake de globale richtsnoeren voor het economisch beleid voor 2003,
 - gezien de besluiten van de staatshoofden en regeringsleiders op de Europese Raad van Lissabon (2000), Göteborg (2001) en Barcelona (2002),
 - onder verwijzing naar zijn resolutie over de mededeling van de Commissie over de openbare financiën in de EMU – 2002¹,
 - gezien de mededeling van de Commissie over de verbetering van de coördinatie van het begrotingsbeleid (COM (2002) 668),
 - gezien de mededeling van de Commissie over de noodzaak en de methoden om de kwaliteit van de begrotingsstatistieken te verbeteren (COM (2002) 670),
 - gezien het verslag van de Commissie over de economie van de EU: evaluatie 2002, ECFIN/475/02-EN,
 - gezien de mededeling van de Commissie over de economische vooruitzichten voor het najaar 2002, European Economy nr. 5/2002,
 - gezien de mededeling van de Commissie over het stroomlijnen van de jaarlijkse coördinatiecyclus voor economisch en werkgelegenheidsbeleid (COM(2002) 487) en zijn resolutie daarover van 5 december 2002²,
 - gelet op artikel 99 van het EG-Verdrag en artikel 41 van het Reglement van het Europees Parlement,
 - gezien de jaarlijkse bijgewerkte versies van de stabiliteits- en convergentieprogramma's die door de lidstaten zijn opgesteld tussen oktober 2002 en februari 2003 alsook de standpunten van de ECOFIN-raden van 21 januari 2003 over deze programma's,
 - gelet op artikel 163 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Economische en Monetaire Commissie (A5-0047/2003),
- A. overwegende dat er aanzienlijke vorderingen zijn geboekt in de beoordeling van de budgettaire convergentie in het kader van het begrotingstoezicht van de lidstaten in de context van het stabiliteits- en groeipact (SGP), en dat in deze beoordelingen het niveau en de

¹ A5-0018/2003, goed te keuren tijdens de vergaderperiode van maart 2003.

² P5_TA-PROV(2002)0583.

ontwikkeling van de overheidsschuld alsook een genuanceerde analyse is opgenomen, hetgeen zou kunnen zorgen voor meer flexibiliteit in de uitvoering van het SGP,

- B. overwegende dat het monetair beleid in elk geval homogeen is voor alle landen van de eurozone, maar dat wegens de verschillende nationale inflatiepercentages en verschillende groeiperspectieven structuurhervormingen, waarmee het mogelijk wordt om gelijkaardige niveaus op de laagste nominale waarde te bereiken, alsmaar noodzakelijker worden,
- C. overwegende dat de economische en monetaire prognoses voor 2003 sterk beïnvloed zijn door verkeerde ramingen in de prognoses voor de jaren 2001 en 2002, en dat deze fouten voortvloeien uit een passief beleid van wachten op een herstel van de Amerikaanse economie, terwijl Europa dringend behoefte heeft aan structuurhervormingen,
- D. overwegende dat de revaluatie van de euro in het nadeel zou kunnen uitvallen van de Europese uitvoer van minder concurrerende producten, terwijl er een toenemende noodzaak is om de vernieuwing te bevorderen en te stimuleren, zodat ze ook leidt tot een toenemende binnenlandse vraag, gesteund door een coherent investeringsbeleid binnen het kader van de doelstellingen van de strategie van Lissabon,
- E. overwegende dat het SGP en de stabiliteits- en convergentieprogramma's niet op de agenda staan van de Europese voorjaarsraad en evenmin zijn opgenomen in de nieuw geïntroduceerde "gestroomlijnde beleidscoördinatiecyclus", die tot doel heeft de coördinatie van het economisch en werkgelegenheidsbeleid te verbeteren en hiervoor duidelijke en ambitieuze doelen te stellen zoals vastgelegd op de Europese Raad van Lissabon in 2000 en van Göteborg in 2001;
- F. overwegende dat coördinatie van de economische beleidsvoering uit juridisch oogpunt voor de lidstaten van de Europese Unie niet een mogelijkheid maar een verplichting vertegenwoordigt, aangezien artikel 99, lid 1 van het EG-Verdrag bepaalt: "De lidstaten beschouwen hun economisch beleid als een aangelegenheid van gemeenschappelijk belang en coördineren het in het kader van de Raad, overeenkomstig het bepaalde in artikel 98", dat de doeleinden van de coördinatie vastlegt, namelijk "bij te dragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de Gemeenschap, als omschreven in artikel 2",
- G. overwegende dat de op de voorjaarsbijeenkomst van de Raad te bespreken richtsnoeren voor het economisch beleid in sterkere mate gericht moeten zijn op een beleid dat op middellange termijn wordt uitgestippeld; er evenwel op wijzend dat een ernstige vertraging van de economie, zoals die zich nu voordoet, duidelijk aantoonde dat verscheidene lidstaten zich opnieuw moeten beraden over hun nationaal economisch beleid, dat in zijn huidige vorm alleen op middellange en lange termijn positieve resultaten zal opleveren,
- H. overwegende dat er een sterke economische interdependentie is in de interne markt, en dat een efficiënt gecoördineerd economisch beleid om investeringen te stimuleren en structurele hervormingen door te voeren zoals bepaald in het Lissabon-proces, dat gelijktijdig ten uitvoer wordt gelegd in heel de EU, de meest efficiënte weg is om de groeicrisis te overwinnen,
- I. overwegende dat de arbeidsmarkt in de eurozone de laatste jaren zo weinig flexibel gebleken is dat hij een van de voornaamste oorzaken van de werkloosheid geworden is, zodat deze markt in een aantal lidstaten een prioriteit moet vormen voor structuurhervormingen;
- J. overwegende dat de economische groei die in het verleden werd gedragen door de interne

markt en de sterke export, is afgenomen en dat de Commissie desondanks te optimistische prognoses publiceert; dat er bovendien grote onzekerheid blijft bestaan omtrent de ontwikkeling van de olieprijs, de verhouding tussen de euro en de dollar, de zwakheid van de aandelenmarkten en de economische gevolgen van de crisis rond Irak,

- K. overwegende dat de communautaire groeistrategieën in het verleden altijd op uitvoer gericht waren maar dat in de afgelopen jaren de groei gestimuleerd is door de toename van de werkgelegenheid in de EU en overwegende dat de Commissie optimistische ramingen doet inzake een toename van de uitvoer uit de eurozone met ongeveer 5% in 2003, maar dat er grote onzekerheid blijft bestaan wegens de volatiliteit van de olieprijs, de revaluatie van de euro, twijfel aan het vermogen van de Europese Unie om structureelhervormingen te ontwerpen en door te voeren, de blijvende zwakheid van de aandelenmarkten en de economische gevolgen van een mogelijke oorlog in het Midden-Oosten,
1. herinnert eraan dat het streven naar een evenwichtige begroting een belangrijke basis vormt voor een duurzame economische ontwikkeling; wijst er bovendien op dat de verkeerde houding op het gebied van het begrotingsbeleid van enkele staten in een economische en monetaire unie kan leiden tot een afstraffing van alle deelnemers op de financiële markten;
 2. verheugt zich over de bijzonder bevredigende uitvoering van de stabiliteits- en convergentieprogramma's in de meeste lidstaten en spoort de andere lidstaten ertoe aan om dat voorbeeld te volgen; spreekt zijn tevredenheid uit over de mededeling van de Commissie over betere coördinatie van het begrotingsbeleid, die een waardevolle stap vormt voor de verduidelijking en uitvoering van de desbetreffende procedure;
 3. vindt dat een veelheid aan indicatoren de Commissie en de Raad in staat kan stellen naar voren te komen met aanbevelingen en vroegtijdige waarschuwingen waarbij de ernstigste gevallen in aanmerking worden genomen; vindt dat er een duidelijke keuze moet worden gemaakt voor investeringen tegenover de gewone uitgaven en voor een algemene vermindering van de fiscale druk ten gunste van een toename van de actieve bevolking en actief oud worden in het geval van negatieve prognoses voor de kosten van de pensioensystemen;
 4. is van mening dat de Commissie in de toekomst zelfstandig aanbevelingen moet doen en vroegtijdige waarschuwingen moet geven en deze ook zelfstandig moet verantwoorden en dat de Raad niet het recht mag hebben hierover te stemmen;
 5. beklemtoont dat een multilateraal toezicht op het begrotingsbeleid om te komen tot convergentie in de context van het SGP weliswaar gemakkelijker uitvoerbaar is in periodes van groei van de nationale economieën, maar ook nauwgezet uitgevoerd moet worden, volgens de regels van het SGP, in tijden van economische teruggang, aangezien het pact in zijn huidige vorm heel wat ruimte voor flexibiliteit laat voor staatshuishoudingen die in moeilijkheden verkeren; stelt vast dat de lidstaten die zich het best aan het SGP houden in tijden van voorspoed, over het algemeen beter presteren in tijden van algemene recessie;
 6. stelt voor de doelstellingen van de strategieën van Lissabon en Göteborg in het centrum te plaatsen van de communautaire beleidsmix en van de coördinatie van het economisch beleid van de lidstaten teneinde de groei in de komende acht jaar te versterken en divergenties en contradicties te vermijden in de verschillende documenten die op de voorjaarsraad van 2003 zullen worden geëvalueerd;

7. stelt voor om de doelstellingen van de strategie van Lissabon op een samenhangende manier op te nemen in alle instrumenten voor de economische en financiële coördinatie (globale richtsnoeren van het economisch beleid, coördinatie van het begrotingsbeleid, rationalisatie van jaarlijkse coördinatiecycli voor het economisch en werkgelegenheidsbeleid, het Stabiliteits- en groeipact) door tussentijdse fasen vast te leggen (2005) teneinde alle vertragingen in te lopen en tegen 2010 wezenlijke resultaten te bereiken als resultaat van de uitvoering van de strategie;
8. merkt bezorgd op dat de gestroomlijnde beleidscoördinatiecycli tot doel hebben de implementatie en het pakket richtsnoeren voor de diverse 'processen' te harmoniseren, maar geen tijdschema geven voor de opstelling en de beoordeling van de stabiliteits-/convergentieprogramma's en deze apart houden van de richtsnoeren;
9. verheugt zich over het feit dat de nationale stabiliteitsprogramma's eerst volledig afgewerkt worden voordat de beleidscoördinatie een aanvang neemt, zodat men een beter overzicht heeft van de beschikbare financiële middelen voor elke vorm van economisch beleid en vermijdt over te gaan tot een herinterpretatie van het Stabiliteits- en groeipact op een ad hoc-basis om tegemoet te komen aan de wens om grotere uitgaven te verrichten, die bij de coördinatie van de beleidsvoering soms opduikt;
10. onderstreept in deze context dat deze strategieën moeten leiden tot het vastleggen van de prioritaire doelstelling om te garanderen dat er een beleid wordt gevoerd van openbare en particuliere investeringen in sectoren zoals innovatie, levenslang leren, het creëren van infrastructuur, duurzame ontwikkeling binnen de Europese Unie, met name in het geval waar deze sectoren door de Commissie erkend zijn en van gemeenschappelijk belang worden geacht;
11. deelt de mening van de Europese Commissie dat het meest afdoende antwoord op de stagnatie van de economie de strategie van Lissabon is, naast structuurhervormingen op het niveau van de lidstaten, en vraagt de lidstaten over te gaan tot een onmiddellijke en gelijktijdige uitvoering van de prioriteiten die zijn vastgelegd op de Europese Raad in Lissabon (2000) en Göteborg (2001), met name om de arbeidsontmoedigende maatregelen in een aantal lidstaten aanzienlijk af te bouwen en om meer openbare en particuliere investeringen te doen in onderwijs en opleiding, onderzoek en innovatie voor producten en procédés, en de ontwikkeling en toepassing van nieuwe producten en diensten, met nadruk op de toepassing en interconnecties die door de nieuwe technologieën worden mogelijk gemaakt; beveelt aan om onderwijs, beroepsopleiding, levenslang leren en onderzoek te financieren;
12. herinnert eraan dat de strategie van Lissabon tot doel heeft de participatie aan de arbeidsmarkt te verhogen, alsook de duurzaamheid van de overheidsfinanciën te garanderen met name in het licht van Europa's verouderende bevolking en de financiering van de pensioenen; wijst erop dat de tussentijdse doelstellingen, die ervoor moeten zorgen dat de Europese Unie in 2010 de meest concurrerende economie wordt, niet gerealiseerd worden; vraagt de regeringen maatregelen te nemen waarmee ze opnieuw de weg van de hervormingen kunnen volgen die nodig zijn om de achterstand in de productiviteit van de Europese Unie tegenover de Verenigde Staten te verminderen; vraagt de Commissie een beleidsplan voor te leggen dat ervoor zorgt dat de kandidaat-lidstaten aansluiting vinden bij de beleidsvoering voor de strategie van Lissabon;
13. vraagt derhalve, gezien de grote onzekerheid inzake een mogelijke toename van export uit de

eurozone, om meer aandacht te besteden aan de interne groei, die in de Europese Unie nog altijd traag verloopt, en beveelt aan bij de overheidsuitgaven de klemtoon van consumptie naar investeringen te verschuiven, of met andere woorden over te gaan tot een onmiddellijke en gecoördineerde implementatie van de strategie van Lissabon gelijktijdig in alle lidstaten om een maximaal voordeel te halen uit de gezamenlijke economische effecten van de beleidsmaatregelen, en meer concurrentie tussen de verschillende vormen van nationaal economisch beleid mogelijk te maken, zodat er een efficiënte vorm van economie ontstaat die in staat is om tegemoet te komen aan de sociale behoeften van de burgers;

14. wenst dat de beoordeling van de Commissie en de aanbevelingen inzake de stabiliteits- en groeiprogramma's tijdig aan het Parlement worden voorgelegd zodat het Parlement passende inspraak krijgt in het proces van economische coördinatie in het kader van het SGP;
15. wenst dat het SGP strikt wordt nageleefd en dat weerstand wordt geboden aan alle pogingen om dit pact uit te hollen en daarmee de stabiliteit van de Europese munt permanent in gevaar te brengen;
16. verzoekt de staatshoofden en regeringsleiders op de voorjaarsbijeenkomst op basis van een realistische beoordeling de inspanningen om de nodige structurele hervormingen door te voeren, te intensiveren, zodat de ambitieuze doelstellingen van Lissabon geen utopie blijven;
17. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en de parlementen van de lidstaten en aan de sociale partners.

TOELICHTING

Twee jaren van ongunstige conjunctuurontwikkelingen hebben geleid tot een verslapping van het pro-actief beleid waarmee kon worden gereageerd op de dreiging van de recessie en de stijging van de werkloosheid. Deze afwachtende houding is nog verder aangemoedigd door de foutieve prognoses van de Europese instellingen in 2001 en 2002 en door de illusie dat een snel herstel van de Amerikaanse economie bijna automatisch zou zorgen voor een hernieuwde groei in Europa.

Dit verklaart de grote vertragingen die een aantal Europese economieën hebben opgelopen bij de verwezenlijking van de doelstellingen van de top van Lissabon. Het verklaart ook waarom dit fundamenteel referentiepunt ontbreekt in de documenten van de Commissie over de grote doelstellingen van het economisch beleid, over de convergentie van de begrotingsbeleid met betrekking tot het groei- en stabiliteitspact, en zelfs in de documenten over de algemene lijnen van het stroomlijnen, dit terwijl een meer coherente voorstelling van de voorstellen van de Commissie de basis had kunnen vormen voor een efficiëntere coördinatie van het economisch, sociaal en ecologisch beleid van de Europese regeringen.

Om deze redenen lijkt het nuttig zich te beraden over de vraag of het opportuun zou zijn om aan de criteria en de doelstellingen die zijn goedgekeurd in het groei- en stabiliteitspact bepaalde indicatoren toe te voegen die kunnen zorgen voor een soepeler 'governance' van het stabiliteitspact doordat ze dit pact aanpassen aan de verschillende nationale realiteiten, met behoud evenwel van de doelstellingen inzake het terugdringen van het overheidstekort en de staatschuld. Anderzijds moet worden overwogen een aantal indicatoren op te nemen die verplichten tot een beleid van groei dat moet zorgen voor volledige werkgelegenheid en uitvoering geeft aan de waardering van de arbeid en de andere doelstellingen van de top van Lissabon om de meest concurrerende kennismaatschappij ter wereld tot stand te brengen, teneinde de coherentie en de continuïteit te verzekeren van het economisch, sociaal en ecologisch beleid dat door de Commissie wordt voorgesteld aan de nationale regeringen van de Europese Unie.